

Inleiding

Summer Dance Forever maakt zich hard voor de professionalisering en artistieke ontwikkeling van urban dans en levert een substantiële bijdrage aan de diversiteit van het podiumkunstaanbod in Nederland. Daartoe wordt een kwalitatief hoogstaand programma aangeboden met makers en dansers die binnen de urban dans tot de absolute wereldtop behoren. Het festival presenteert in het scala aan voorstellingen en andere programmaonderdelen urban dans in zijn volle breedte. Vanzelfsprekend worden alle urban dansstijlen ingezet, maar de horizon reikt verder. Jazz en bijvoorbeeld ook Afrikaanse en moderne dans worden niet geschuwd. De samenbindende factor is het urban dans perspectief van waaruit de voorstellingen worden gemaakt, anders gezegd de grootstedelijk context die deze dansvorm definieert en als podiumkunst een waardevolle toevoeging is aan het bestaande aanbod. Het scala loopt van straat tot institutionele dansvormen, niet zelden als mengvorm.

Gesterkt door de grote aantallen dansliefhebbers en dansamateurs¹, is Summer Dance Forever opgezet met het idee dat er ruimte is voor een breder dansaanbod, voor een groter en nieuw publiek. Urban dans ligt daarbij dicht op de culturele affiniteit van grote groepen (urban) dansliefhebbers die een nieuwe doelgroep vormen voor theaters – want veelal onbekend met dans als podiumkunst.

Artistieke uitgangspunten

Summer Dance Forever realiseert een festival met hoogwaardig dansprogramma, georganiseerd vanuit urban dans perspectief. Een festival dat middels haar programmering als internationale ontmoetingsplaats van belang fungeert en een uitwisseling tot stand brengt tussen alle niveaus, door de gehele dansketen heen. Het festival plaatst de artistieke van urban dans in het middelpunt, dansers en podiumkunst staan centraal. Vanaf de eerste editie wordt internationaal het hoogst haalbare naar Nederland gehaald. Zo ontstaat een terugkerend grootschalig evenement met kwaliteitsaanbod van een dermate hoog niveau dat een momentum gecreëerd wordt waarop men zich op de hoogte kan stellen van de laatste ontwikkelingen.

Summer Dance Forever doorbreekt daarbij ook parallelle werelden. Urban dans kan nog veel leren van de gevestigde podiumkunsten, andersom is urban dans voor veel makers en liefhebbers van andere genres terra incognita. Zo laat het theaterprogramma een mix van entertainment, showcases en danstheater in verschillende wisselende contexten zien en leert de mengeling van bijvoorbeeld theater- en hiphop-publiek dat ook een hele andere uitvoeringspraktijk denkbaar is². Ongeacht de doelgroep is voor velen de uitkomst nieuw, verrassend en meer dan eens een eerste kennismaking.

Deze visie komt tevens terug in de activiteiten die Summer Dance Forever ontplooit buiten het festival in augustus. Tijdens de verkorte wintereditie, de programma's in het buitenland, en de aanstaande samenwerking met scholen en gastprogrammering op andere podia komt de

¹ Waarvan 1.350.000 dansamateurs, 59% in de leeftijd 6 – 34 jaar Factsheet Amateurkunst in Nederland 2013.

² "In het theater is er geen andere dans waarbij de mensen in de zaal zo actief en alert communiceren met de gasten op het podium. Je voelt aan alle kanten dat performers en publiek uit eenzelfde cultuur komen, dezelfde referenties delen; dat ze, kortom, één taal spreken." Mirjam van der Linden, Summer Dance Forever, Volkskrant 26 augustus 2013.

programmamix voort uit dezelfde ratio, waarbij het procedé ofwel de handtekening van het festival, toegevoegde waarde creëert.

Meerwaarde creëren

Summer Dance Forever is het resultaat van een wereldprimeur. In december 2009 ontwikkelden de drie initiatiefnemers van Summer Dance Forever een eigen interpretatie van de moeder aller urban-dansfenomenen; de battle en doopte die Forever. Deelnemende dansers nemen het binnen deze nieuwe invulling uiteindelijk op tegen een internationale jury van professionele urban dansers, die bij andere battles met de pen in de hand aan tafel blijft zitten. Deze nieuwe interpretatie en de wereldwijde aandacht³ die daarop volgde is in 2011 het startpunt voor de eerste editie van Summer Dance Forever.

Zoals het aanvankelijk de traditionele battle onder handen nam, zo kiest Summer Dance Forever vanaf de eerste editie om meerwaarde te creëren binnen alle festival onderdelen door traditionele onderdelen te herwaarderen. Dat schuurt soms tegen het ongemakkelijke aan, voorbij veilige zones. Zoals de internationale jury de comfort zone van de jurytafel moest verlaten, zo staat de deejay tijdens Forever battles in dienst van de muzikaliteit en niet van de wedijverende dansers. Dat levert oncomfortabele momenten op, doordat dansers noodgedwongen moeten terugvallen op hun eigen inventiviteit, en hoogtepunten waarbij het kaf van het koren gescheiden wordt. De introductie van een seminar en conventionele onderdelen als een Q&A liggen binnen de context van een hiphop festival niet voor de hand, maar zijn tijdens Summer Dance Forever enorm succesvol omdat daarbinnen de juiste inhoud en vragen centraal staan. Ook de programmamix aan dansvoorstellingen en battles levert binnen de wisselende contexten van pop-, club- en stadsschouwburgzaal een ongebruikelijk en tegendraads geheel op dat gezien alle heilige huisjes die gepasseerd worden bijna een subversief karakter krijgt. Het resultaat is uiteindelijk meer dan de som der delen omdat nieuwe paden en vormen verkend worden die verrassend werken en vaak een beter resultaat opleveren.

Dans

Zo levert de openingsavond 'Night at the Theatre' in de Stadsschouwburg Amsterdam in 2014 - voor de eerste keer in de Stadsschouwburg en uitverkocht - direct een ongebruikelijk schouwspel op waarbij het bijna volledig blanke publiek van Toneelgroep Amsterdam zich in Stanislawski verwonderd over het vrijwel volledig zwarte Summer Dance Forever publiek dat zich met honderden tegelijk in de foyer voegt. Twee volledig parallelle werelden onder een dak. De avond is er een waarin theater, entertainment, showcases, kunst en pulp elkaar in hoog tempo afwisselen. Dat alles met het doel de veelzijdigheid en rijkdom van urban danstheater over het voetlicht te brengen. Zoals de sci-fi voorstelling van het Japanse Wrecking Crew Orchestra - El Squad, waarbij geen enkel lichaam te zien is maar louter de oplichtende lasers van de kostuums die indirect nog verwijzen naar de menselijke aanwezigheid van de dansers in de oplichtende pakken; het resultaat is een mix van de Franse strips van Jean Giraud alias 'Moebius' - tevens ontwerper van de Amerikaanse sci-fi hit Tron - en Japanse Manga strips verpakt in Franse Daft Punk techno. Het optreden van de wereldberoemde Les Twins is er een waarbij zij laten zien dat zij het niveau van 'uitvoerende danser' mijlenver zijn ontstegen. Geen choreografie, zij staan vooral als zichzelf op het podium en improviseren ter plekken, soepel,

³ Reportage Hiphop Forever, van US National Network Fuse uit New York:
<http://www.fuse.tv/videos/2013/08/fuse-news-summer-dance-forever-amsterdam>

snel, volledig op elkaar ingespeeld met goed gefocuste bewegingen. Beide acts zijn hier in Nederland voor de eerste keer in een theater context te zien en niet voor een gillende schare fans tijdens een duur betaald, besloten corporate event. Van een andere orde is het broeierige staccato van het tot in de seconde gechoreografeerde Franse stuk Phorm dat een staande ovatie oogst en van sommigen de kwalificatie hiphop theater van de toekomst meekrijgt. Trager, heel veel trager is het openingsstuk van de Nederlanders Andre 'Drosha' Grekhov en Simon 'Statue' Bus dat omschreven werd als een Beckettiaans traag getimed Waiting for Godot. Een kleine greep uit de openingsavond waarop negen voorstellingen op het programma stonden; nieuw en verfrissend voor het publiek. Niet alleen omdat Summer Dance Forever vooral nieuwe stukken en premières wil boeken, maar ook omdat het grootste deel van de aanwezigen uit nieuw theaterpubliek bestaat. Zo zullen vrijwel alle urban dansliefhebbers de reputatie van Drosha als danser kennen (de eerste Nederlandse Juste Debout winnaar in Frankrijk), maar zullen velen onbekend zijn met zijn rol als maker van een theaterstuk. Datzelfde geldt voor de Nederlandse Nedda Sou die in opdracht van het festival een eerste deel van The Arc produceerde.

Het festival programmeert vanaf 2014 bij voorkeur Europese premières, nieuwe stukken en Nederlandse premières. Zo zijn in 2015 geen van veertien stukken eerder in Nederland te zien geweest⁴. Het duet Nobody Likes a Pixelated Squid van Tentacle Tribe uit Canada maakt indruk door zich onder het wateroppervlak te bewegen. Of het tienkoppige vrouwelijke Swaggers dat strak georkestreerd en lichtvoetig, mannelijk machismo wegwuift. Aan het andere einde van het spectrum bevindt zich Morning of Owl, negen mannen uit Zuid Korea, die met duizelingwekkend technisch vernuft een mierzoete voorstelling weten neer te zetten waarin de overtreffende trap geen eindpunt is, maar juist startpunt lijkt te zijn naar meer. Het Japanse Snazzy Dogs wist met traditionele instrumenten een even klassiek Japans bushido verhaal te vertolken in urban dance taal. Het duet van Amala Dianor en BBoy Junior, het modern urban dansstuk Nibiru van Art Move Concept het Nederlands Deense samenwerkingsverband van Nedda Sou en Marie Kae, de turbulente show waarmee de Nederlandse Ruggeds hun tienjarig jubileum vieren, de jazz van het Russische Matryosjski in Jazz , het vormen allemaal voorbeelden die het brede scala aan spannende en artistiek hoogstaande urban dans voorstellingen illustreren die tijdens Summer Dance Forever te zien zijn. Reacties achteraf van het deel van het publiek dat minder bekend is met urban dansvoorstellingen doen ons besluiten de showcases - de korte explosieve stukken waarmee beginnende dansgezelschappen zichzelf in het spotlicht willen plaatsten - in het vervolg niet meer tijdens de theateravond te programmeren maar tijdens de andere onderdelen van het festival; bijvoorbeeld tijdens de battles of de clubnachten.

Muziek

Tijdens deze laatste twee staan ook muzikale of deejay programma's op het programma. Deze fungeren als vliegwiel en basis waar vrijwel alle urban danssoorten uit ontstaan zijn. Op het programma staan zoals de afgelopen jaren zowel grote namen, lokaal internationaal deejay talent⁵. De uitkomst omhelst meer dan het participeren in een heel goed hiphopfeest; deze onderdelen zijn om verschillende redenen opvallend fris en vruchtbaar en om die reden voor velen een grote inspiratiebron. Op de eerste plaats brengt het paradoxaal genoeg de dansers

⁴ Slechts Tag van Lloyd Marengo (NL) is eerder in Nederland te zien geweest. De reprise is geenszins een herhaling, daarom ook de titel Tag 2.0

⁵ O.a. Terence Parker, Atjazz, Boddhi Satva, Mr V, Karizma, Kerri Chandler, Maseo (DeLaSoul) en vele anderen.

terug op de dansvloer die het laatste decennium uit het clubcircuit waren verdwenen⁶. Deejay's die in toenemende mate in dienst van de formule stonden, winnen voor een publiek aan dansers aan muzikaliteit. In een tijdperk waarin platte marketingconcepten in het clubcircuit de boventoon voeren, is het een opmerkelijke en tegendraadse stap. Het succes van het format laat binnen het clubcircuit steeds minder ruimte. Gedomineerd door de dresscode of elk ander willekeurig thema, verkokert de focus van het clubpubliek. De tolerantie voor uiteenlopende muziekstijlen is drastisch afgenomen. Tickets bieden toegang tot een afgebakende en te controleren beleving, afgestemd op consumenten keuzes waarin de spanning van de nacht inwisselbaar wordt met die voor een dag in het pretpark. Binnen dat gecreëerde verwachtingspatroon is geen plaats voor verrassingen of artistieke ontwikkeling. Summer Dance Forever plaats niet alleen de danser weer in het midden van de dansvloer maar ook de muzikaliteit. Muziek kan in onze ogen nimmer een ondergeschoven stiefkind zijn in relatie tot urban dans. Opvallend genoeg is dit ook voor veel grote internationale deejays een hernieuwde kennismaking met hun eigen roots⁷.

Drie pijlers

In de gekozen festivalopzet en de activiteiten die Summer Dance Forever ook daarbuiten ontplooit, worden grofweg drie pijlers onderscheiden die gezamenlijk meerwaarde creëren:

1) Podiumkunst:

Zomer

Tijdens het zomerfestival⁸ in augustus krijgt de theaterprogrammering zijn beslag zoals we die sinds 2014 kennen in de Stadsschouwburg. Tijdens deze verschillende avonden worden relatief korte voorstellingen, fragmenten en verkorte vormen geprogrammeerd⁹. Het levert avonden op met louter hoogstaande dansvoorstellingen die als een *best of* gepresenteerd worden, met een grote dynamiek en uitgesproken diversiteit; een internationale mix aan vernieuwende voorstellingen en gezelschappen die meerwaarde biedt door de overkoepelende blik die geboden wordt op de variëteit en de nieuwe verrichtingen binnen de urban dans. Vanaf 2016 vinden deze avonden plaats in het DeLaMar Theater.

Nieuw zijn de voorstellingen die tijdens het festival in zijn geheel vertoond worden in de Stadsschouwburg Amsterdam, hetgeen de verdieping ten aanzien van de kunstvorm en de individuele werken ten goede komt. Naast deze voorstellingen in het DeLaMar Theater en de Stadsschouwburg Amsterdam worden bepaalde voorstellingen herhaald gedurende de avonden waarop de vier Forever battles plaatsvinden in Paradiso. Zo worden de wisselende contexten waarop voorstellingen gepresenteerd kunnen worden ten vollen benut.

Winter

⁶ De dansvloer transformeerde tot café, als plek waar steeds minder bewogen werd. Dansers zochten hun heil elders; op straat of in de dansschool.

⁷ De vijf klassieke hiphop elementen - muziek, gesproken woord, dans, beeld en kennis – zijn in toenemende mate gescheiden.

⁸ Negen dagen.

⁹ Tussen de 20 en 45 minuten.

Naast de volwaardige zomereditie van het festival wordt de korte wintereditie¹⁰, op de grens van januari en februari, vanaf 2016 eveneens geopend met een theateravond waarop enkele dansvoorstellingen in zijn geheel te zien zijn.

Gastprogramma

Nieuw zijn ook de voorstellingen die Summer Dance Forever gedurende het jaar als gastprogrammeur in Dansmakers, Meervaart en Paradiso presenteert. Zo wordt buiten het zomerprogramma een grotere continuïteit geboden aan een groeiende groep liefhebbers. Mogelijk wordt dit uitgebreid met gezamenlijke presentaties met Julidans en de Stadsschouwburg. Het biedt de gelegenheid om kleine en grotere producties zoals Pixel¹¹ van Kafig of Opus 14 van Accrap, die zeer zelden in Nederland geprogrammeerd worden, in Nederland te presenteren.

Co-productie

Summer Dance Forever wil ten aanzien van de podiumkunsten de brug slaan tussen de internationale en ons inziens karige nationale ontwikkelingen in de urban dans. Om de productie van urban dansvoorstellingen van eigen bodem een impuls te geven worden vanaf 2017 in co-productie met de Meervaart jaarlijks een urban dansvoorstelling geproduceerd; afwisselend in grote en kleinere bezetting. Daarbij heeft de Meervaart aangegeven ook als coproducent te willen optreden en een eigentijdse urban dansvoorstelling van Summer Dance Forever met een langere looptijd in Amsterdam te willen aanbieden. Wij trekken in gezamenlijkheid op in de financiering van deze eigen productie. Beiden zijn van mening dat inbedding van urban dansproducties van eigen bodem, op een plek waar de informele cultuur van waaruit de dansvorm voortkomt het levendigst is, het beste aansluit bij de culturele actualiteit van de voorgenomen producties, die op hun beurt dicht aansluiten op de culturele affiniteit van de directe culturele omgeving van de Meervaart¹². De meerwaarde is wat ons betreft nog groter wanneer een publieksmix van traditioneel en nieuw danspubliek ontstaat¹³. Ook ten aanzien van de eigen co-productie wordt de lat hoog gelegd door de samenwerking aan te gaan met choreografen, dramaturgen en regisseurs met een grote staat van dienst binnen de (urban) dans. Onze voorkeur gaat gezien de getoonde kwaliteiten (met de meeste zijn wij in gesprek) uit naar: Physs Almeida (FR), Clara Bojado (UK), Maarten van Hinte (NL), Lloyd Marengo (NL), Marion Motin (FR), Yaman Okur (TR), Tatsuo (JP) en Ed Wubbe (NL).

Summer Dance Forever programmeert binnen dezelfde dynamiek als die van de popsector. Programma komt relatief kort van tevoren tot stand omdat nu nog niet te zeggen is wat over ruim twee jaar actueel en urgent is; anders gezegd hot and happening is. Summer Dance Forever programmeert volgens de lijnen en maatstaven zoals deze vanaf het begin zijn ingezet, zoals ook

¹⁰ Vijf dagen

¹¹ Zo staat Pixel op het programma van het Theater aan het Vrijthof, als busreis naar het Theater in Hasselt.

¹² Een Frans stuk dat de dynamiek van de banlieue vertolkt is soms beter op zijn plaats in de Meervaart dan in de Stadsschouwburg omdat een goede voorstelling, zoals een goed popconcert, meer is dan de som der delen; de overtreffende trap vindt pas plaats wanneer de synergie tussen voorstelling en publiek dat toelaat. Daarbij speelt de context waarin een zaal opereert in meerdere opzichten een grote rol.

¹³ De uitdaging ligt tevens in het aantrekken van traditioneel theater publiek uit de centrale stad naar de stadsranden; zoals het Kalypso Festival met pendelbussen bezoekers uit de grachtengordel van Parijs naar het theater van Creteil in de verre buiten-banlieu; hetgeen door sommigen de culturele ontsluiting van het blanke getto genoemd wordt.

het programma van 2016 een waaier aan hoogstaande voorstellingen van grote diversiteit binnen de urban dans laat zien: met o.a. Toyi Toyi (SA), Alexandra Spicey (CA), Meech (FR), Tatsuo (JP), Accrorap's Opus 14 (FR), Clara Bajado (UK), Wang & Molina's Felahikum (DE/ES), Priyer (RE), Amala Dianor (FR) en Cie YZ (FR). Het biedt reeds de contouren voor het programma van de komende jaren waarin reikhalzend wordt uitgezien naar de nieuwste stukken van bijvoorbeeld Tentacle Tribe (CA), Marion Motin (UK/FR) of Snazzy Dogs (JP). De samenbindende factor is het urban dans perspectief¹⁴.

In de periode 2017 – 2010 worden 86 dansvoorstellingen, 96 muzikale/deejay optredens en 40 battles geprogrammeerd.

2) Talentontwikkeling en participatie

Forever kent een sterke focus op de ontwikkeling van de danser. In onze ogen is een goede danser een allround danser, een die zogezegd verschillende talen spreekt en daarvan het rijkgeschakeerde idioom en de grammatica beheerst. Diezelfde optiek delen wij met betrekking tot de maker. Forever kiest om die redenen voor een palet aan verschillende dansstijlen en disciplines, die elk in verschillende afleveringen aan bod komen; zoals bijvoorbeeld house dans, hiphop, bboying en popping. Summer Dance Forever creëert een platform voor professionele dansers en makers die geen opleiding hebben gehad en waarvoor nauwelijks toereikende educatie voorhanden is – scholing lag in de regel letterlijk op straat. Zo zijn bijvoorbeeld de Forever battles een vervolg op deze scholing. Zo zijn alle winnaars en finalisten professionele dansers die in buitenlandse gezelschappen dansen en vormt Forever een podium om zichzelf te etaleren, te definiëren en verder te ontwikkelen.

Summer Dance Forever is met het op steeds grotere schaal introduceren van podiumkunstelementen in haar programma in toenemende mate vraagbaak geworden voor jonge talenten die zicht hebben gekregen op een artistiek leven voorbij de battle. De ondersteunende rol van Summer Dance Forever is meer dan alleen facilitair; middels het bieden van een podium, workshops en masterclasses. Summer Dance Forever maakt zich hard voor het vergroten van de kwaliteit van het maken, het uitbreiden van de compositorische kwaliteit van jonge makers. Daartoe profileert Summer Dance Forever zich steeds meer als scout, poortwachter met het doel jonge makers naar de juiste plek te brengen. Dat kan via Dansmakers, met wie in dit kunstenplan structureel samengewerkt wordt, of via ad hoc verbanden zoals bijvoorbeeld met Don't Hit Mama, Spin Off of ISH. Zo begeleidt Summer Dance Forever potentiële jonge makers, zoals bijvoorbeeld Nedda Sou, in trajecten zoals die van de

¹⁴ In dit verband is programmering denkbaar met daarin zowel pure bboying aspecten van Sebastien Ramirez (Ramirez & Wang) tijdens Bboy Forever, een theaterstuk van Ramirez&Wang en een kindermatinee met *Desh* van Akram Kahn; Kahn nodigde Ramirez uit voor een vloerwerk studie (bboying) ter voorbereiding van *Desh*; waarbij roots en dans vermengd worden, eveneens een regelmatig terugkerend thema in urban dans. Zo plaats het werk van JR *Les Bosquets* in samenwerking met het New York City Ballet klassiek repertoire in urban perspectief. Zeker voor wat betreft de op locatie geschoten voorstelling/documentaire, in de traditie van de banlieue klassieker *La Haine*. De Japanse voorstellingen tijdens Summer Dance Forever tonen eveneens de diversiteit; van het futurisme in de voorstelling van de Wrecking Crew in 2014 tot de traditionele Bushido vertelling uit 2015.

Nieuwe Makers Regeling van het FPK¹⁵. Daarnaast biedt het festival Nederlands talent, zowel dansers als makers, een springplank en begeleiding naar een internationale carrière in de urban dans. Daarmee draagt ze bij aan de positie van Nederland in de internationale urban danswereld.

Daarnaast worden talentvolle dansers en potentiële jonge makers bij producties betrokken, zoals bijvoorbeeld het *War and Piece project* van Don't Hit Mama in 2012, *Playtime* van Rex Clementia in 2013 of *The Arc* van Nedda Sou in 2014 en het Nederlands-Deense samenwerkingsverband tussen Nedda Sou en Marie Kae dat in 2015 het duet *Elevated Grounds* oplevert. Zo wil Summer Dance Forever jonge makers vlieguren laten maken. Ervaringen die als waardevolle voorbereiding dienen voor een professionele opleiding of loopbaan als maker. Daarbij wil Summer Dance Forever dansers en choreografen uit het 'reguliere' danscircuit, die op het snijvlak van urban en eigentijdse dans werken, bij de invulling van het festival betrekken. Forever wil, het is al eerder gezegd, de kloof overbruggen tussen het formele en informele podiumcircuit, zodat beide werelden van elkaar kunnen leren. Deze verbindingen komen in Nederland niet vlekkeloos tot stand. Forever wil ter versteviging van de gehele keten een raamwerk bieden dat als participatieplatform kan dienen voor jong talent en professionals. Die wens weerspiegelt zich eveneens in de programmamix van formele en informele podiumkunsten. Om de kloof te overbruggen staat het programma een uitwisseling voor ogen tussen de verschillende niveaus: tussen nieuw talent, jonge makers en oudgedienden. Een dialoog die er op gericht is voor een jonge opkomende generatie een waardevolle bijdrage te leveren aan de eigen artistieke ontwikkeling. Het programma moet zicht bieden op de mogelijkheden van de eigen artistieke ontplooiing, als ook inzicht geven over de verschillende aspecten van de afzonderlijke dansvormen.

Niet op de laatste plaats laat het festival publiek participeren in professionele programma's van een hoog niveau. Het vormt voor publiek uit cultureel schrale (buiten)gebieden menigmaal de eerste kennismaking met een professioneel podium en hetgeen aan diverse culturele uitingsvormen te zien is. Niet voor niets kiest Summer Dance Forever ervoor om jong publiek direct te laten participeren. Summer Dance Forever onderkent de kansen die het festival biedt om grote groepen jongeren uit Nederland cultureel en maatschappelijk te verrijken in een programma dat een sterke culturele en internationale context biedt. In dat licht ondersteunt de Rabobank programma's van Summer Dance Forever waarin jongeren voor de eerste keer deelnemen aan cultureel programma en wordt in dat licht ook de samenwerking gezocht met scholen.

3) Educatie, kennisontwikkeling

Het zwaartepunt hiervoor ligt bij het organiseren van een groot aantal masterclasses en dansworkshops waarbij de dansers uit de voorstellingen en/of juryleden uit de battles, die allen tot de internationale top behoren, als masters worden ingezet. Inmiddels is de reputatie van Forever als hofleverancier van uitmuntende urban dansdocenten onder dansscholen en een breed publiek gevestigd. Het blijkt een beproefd middel om een groter publiek aan te trekken.

Met ruim 1750 verkochte workshopplaatsen in negen volle festivaldagen in de zomer komen de fysieke grenzen van het haalbare voor deelnemers in zicht. De belangstelling is echter groot en

¹⁵ In aanvraag fase.

wereldwijd, zo blijkt uit de kaartverkoop¹⁶. Die wetenschap en het feit dat de techniek om wereldwijd te kunnen streamen en gebruikers daarvoor te laten betalen eenvoudig voorhanden is, heeft ons doen besluiten om vanaf 2016 live online pay per view masterclasses en workshops, inclusief Q&A chat sessies, aan te bieden¹⁷. Een primeur waarmee de verspreiding van kennis ten volle wordt benut, een nieuwe inkomstenbron wordt aangeboord en de internationale merkpositie van Summer Dance Forever wordt verstevigd.

Daarnaast wordt elke editie aan de hand van de theatervoorstellingen en de laatste ontwikkelingen die tijdens het festival te zien zijn een seminar georganiseerd over de internationale ontwikkelingen binnen de urban dans. Summer Dance Forever maakt zich hard voor de verdieping van het discours, in het bijzonder wanneer dit de ontwikkeling van urban dans betreft¹⁸, urban dans heeft in het dominante discours vooralsnog geen plaats¹⁹. In navolging van vorige edities worden in kleiner verband expert-meetings georganiseerd over de internationale ontwikkeling van de dansvorm. Niet op de laatste plaats worden de theatervoorstellingen ingeleid en worden een reeks Q&A sessies georganiseerd die voor de nodige duiding en verdieping zorgen.

Daarnaast wordt online ook aan een *Encyclopedia of Urban Dance* gewerkt²⁰; een non-lineaire vraagbaak aan de hand waarvan de hele cultuur in kaart gebracht kan worden; stijlen, moves, dansers, choreografen enz., krijgen binnen een eenvoudig format, een eigen lemma met tekst, foto en videomateriaal waarin bijvoorbeeld de oorsprong van een specifieke move in beeld wordt gebracht. Het internet biedt vele honderdduizenden video tutorials waar veel gebruik van gemaakt wordt²¹. Een overkoepelend geheel ontbreekt vooralsnog. Een belangrijke factor is eveneens het feit dat alle grote dansers, zo blijkt, vroeg of laat tijdens Summer Dance Forever aanwezig zijn en hun verhaal en kennis op dat ogenblik gedocumenteerd kan worden. Ook hier biedt het online initiatief Summer Dance Forever de gelegenheid zich internationaal verder te profileren en als first mover een nieuwe indirecte inkomstenbron aan te boren. Aan de hand van het online adagio dat content financiële waarde vertegenwoordigd, bouwt Summer Dance Forever hiermee aan een bredere inkomstenmix²²

Samenwerkingsverbanden

In de periode 2017 – 2020 werkt Summer Dance Forever structureel samen met Dansmakers Amsterdam, DeLaMar Theater, Lucia Marthas Dansacademie, Meervaart, Melkweg, Paradiso en Stadsschouwburg Amsterdam. Voorts is Summer Dance Forever in gesprek met Julidans over de

¹⁶ Bij de annulering van een van de workshops van Yugson Hawks in 2014 (de enige annulering ooit van een workshop) werden de 6 deelnemers uit de voorverkoop verwittigd, herkomst: 1 uit Korea, 1 uit Hong Kong, 1 uit Kowloon, 3 uit Frankrijk). Verdere analyse van alle data leert dat deelnemers aan de workshops uit de hele wereld komen.

¹⁷ Tevens aangemoedigd door de groei van ons gloednieuwe Youtube kanaal: 2,5 miljoen views en 11.000 abonnees in 6 maanden tijd.

¹⁸ Ondanks de relevantie is op dat vlak het discours in Nederland non-existent, hetgeen de ontplooiing van de kunstvorm wat ons betreft geen vleugels geeft.

¹⁹ De kwalificatie van urban dans als een dansvorm in ontwikkeling of als onderdeel van een emancipatoir proces doet de dansvorm wat ons betreft tekort en verhult ons inziens het ontbreken van diepgaande kennis over urban dans, anders gezegd aan het ontbreken van urban dans in het dominante discours.

²⁰ Start februari 2016.

²¹ Het is wereldwijd de meest gebruikte wijze waarop dansers zich ontwikkelen.

²² Online inhoud nodigt sponsors uit aan te haken.

gezamenlijke presentatie van dansvoorstellingen en hoe te komen tot een structureel samenwerkingsverband.

Summer Dance Forever, Dansmakers, DeLaMar Theater, Melkweg, Paradiso en Stadsschouwburg zien met betrekking tot het dansaanbod in Nederland een waardevolle toevoeging in het programmeren van urban dansvoorstellingen, zowel inhoudelijk als in het aantrekken van verschillende publieksgroepen. Dat vertaalt zich onder andere in het tegen sterk gereduceerd tarief faciliteren van podia en ruimtes voor presentaties (dansvoorstellingen), workshops, masterclasses en als studie- en afmonteerplek.

Het festival is gezien haar centrale rol in het urban dansnetwerk doorlopend in gesprek met andere organisaties. Zo zijn wij sinds vorige jaar in gesprek met het NDT, vanuit de wens om samen een inhoudelijke projecten te realiseren. Het uitrollen van een netwerk, het smeden van allianties en het aangaan van samenwerkingsverbanden is een doorlopend proces dat naar onze ervaring na twee, drie jaar zijn vruchten afwerpt in de vorm van concreet programma.

Sinds de eerste editie werkt het festival samen met 5 'o Clock Class (AHK), Lucia Marthas Dansacademie, de Theaterschool (AHK), ROC Amsterdam, Fontys Hogeschool (Tilburg), Hiphop Lab 040 en Dynamo (Eindhoven), ROC Midden Nederland (Utrecht) en dansstudio's in het hele land zoals onder anderen: Amsterdam Dance Centre (Amsterdam), ISH (Amsterdam), Moves Dance Warehouse (Terneuzen), Moves Dance Warehouse (Goes), New Dance Studio (Amsterdam), Moyo Tribe (Den Haag), Dancestudio de Vos (Haarlem), Codarts (Rotterdam) en Global Dance Center (Amsterdam). Samenwerking met dansscholen en de integratie van leerlingen in het programma blijft, het is zojuist gezegd, een belangrijk onderdeel van de werkwijze waarin Summer Dance Forever een overtreffende aanvulling biedt op het curriculum van scholen (ook internationaal).

Internationaal wordt nauw samengewerkt met Juste Debout (Parijs) waarvoor Summer Dance Forever de Nederlandse voorronde organiseert. Er is een nauwere samenwerking ontstaan met Breakin' Convention/Sadler's Wells (Londen), Street Star (Stockholm), BOTY (Braunschweig) en The Week (Cesenatico) en ook de banden met La Villette (Parijs) en Kalypso (Parijs) zijn levendig te noemen. In deze samenwerkingen wordt kennis en netwerk gedeeld, wordt er bij elkaar gescout naar talent, krijgen winnaars deelname aan elkaars festival cadeau en wordt promotie uitgewisseld.

Naast de kleinere Summer Dance Forever edities in Osaka en Tokyo is een Franse editie is al enige tijd in voorbereiding. Uitnodigingen uit andere landen zoals bijvoorbeeld uit Rusland zijn nog in beraad. Deze ontwikkelingen komen de internationale positie van het festival alleen maar ten goede. De samenwerking versterkt het internationale netwerk en uitwisseling.

Positie

Summer Dance Forever is wereldwijd uitgegroeid tot een van de belangrijkste urban dans festivals ter wereld. De artistieke kwaliteit van het festival is mondiaal gezien van het allerhoogste niveau en heeft het festival een aanzuigende werking waarin niemand lijkt te willen ontbreken. In 2013 werd Summer Dance Forever wereldwijd door kenners tot een van de belangrijkste festivals in zijn soort gerekend. Die trend heeft zich afgelopen jaar verder doorgezet. Niet alleen de battles, workshops en masterclasses zijn van het hoogste niveau. Met

betrekking tot het theaterprogramma werd het festival in 2015 door professionals uit het veld getypeerd als het beste presentatieplatform ter wereld voor urban dans theater met kwalitatief het beste programma en het beste internationale overzicht²³.

De positionering van Summer Dance Forever is in eigen land uniek te noemen. Nederland kent geen urban dansfestivals waar op dezelfde schaal professionele voorstellingen te zien zijn²⁴. Grotere en kleinere evenementen die urban dans als uitgangspunt nemen, bieden in de regel klassieke battles, workshops en hier en daar een korte showcase. Een overkoepelend geheel of moment ontbreekt vooralsnog. Met betrekking tot de voorstellingen is er van overlap aan aanbodzijde geen sprake. Daarvoor worden in Nederland te weinig professionele urban dans voorstellingen geprogrammeerd, ook niet in festivalverband. Het is inmiddels meer dan tien jaar geleden dat Julidans urban dans presenteerde²⁵ en dat na korte tijd losliet als een van de thema's van het festival. Urban dans is, een enkele voorstelling tijdens bijvoorbeeld de Nederlandse Dansdagen daargelaten, inmiddels zo goed als verdwenen uit het Nederlandse festivallandschap.

Feitelijk leent geen enkel ander urban dance evenement in Nederland zich voor een goede vergelijking, daar de programmamix van Summer Dance Forever uniek genoemd mag worden: professionele podiumkunsvoorstellingen, workshops/masterclasses en battles van het allerhoogste niveau. Spin Off is ons inziens in die zin te lokaal/nationaal en functioneert op een geheel ander niveau²⁶. Het enige internationale evenement in Nederland dat in de buurt van een vergelijking komt is het IBE in Heerlen. De verschillen zijn echter groot²⁷.

Ook de internationale positie van het festival is bijzonder. Niet alleen de wereldprimeur, de eigen versie van de battle, zorgt voor een grote toestroom uit buitenland. Ook de kwaliteit. Het is hierboven reeds gezegd, drukken professionals uit het internationale urban dansveld zich uit in superlatieven als het gaat om het internationale presentatieplatform dat Summer Dance Forever weet te creëren op het gebied van urban dans als podiumkunst. De aantrekkingskracht op de internationale urban dansgemeenschap, voor zowel makers als liefhebbers, is hierdoor des te groter.

Het aantal kwalitatief hoogstaande internationale urban dans festivals is wereldwijd op een hand te tellen. Les Rencontres de la Villette in Parijs werden in 2009 voor de laatste keer georganiseerd en was voor het overgrote deel een Franse aangelegenheid; een gebeurtenis van

²³ Tijdens Summer Dance wordt sinds 2013 actief gescout naar voorstellingen en talent waardoor ook Nederlanders in het buitenland geboekt werden

²⁴ 2015 laat een kleine kentering zien waarbij dansers die eerder als maker een stuk uitvoerde tijdens Summer Dance Forever nu ook in klein verband lokaal battles en voorstellingen mixen. Zo programmeerde Drosha in Eindhoven onlangs Cie Phorm uit Frankrijk. Beiden traden op in 2014 tijdens de theaternacht van Summer Dance Forever. Reguliere dansfestivals zoals de Nederlandse Dansdagen presenteren urban dansvoorstellingen slechts op hele beperkte schaal, in de regel voor een klein publiek.

²⁵ Twee initiatiefnemers van Summer Dance Forever, Luc Deleau en Kees Heus, gaven destijds als redactieleden het urban dance onderdeel van Julidans vorm.

²⁶ Ook het Break a Leg festival of de activiteiten van Don't Hit Mama en Ish lenen zich in dit licht slecht voor een juiste vergelijking.

²⁷ Het IBE kent geen professionele podiumkunsvoorstellingen; geen verdiepend programma in de vorm van semicars, Q&A, een focus op breaking met bescheiden uitstapjes naar andere stijlen in de randprogrammering; geen totaalconcept zoals Summer Dance Forever.

formaat, dat wel. Het nieuwe Kalypso festival in Parijs is veelbelovend, maar is vooralsnog tevens een geheel Franse aangelegenheid. Breakin' Convention in Sadler's Wells in Londen is iets kleinschaliger en is in 2015 van drie naar twee dagen teruggebracht. Andere grote internationale evenementen zoals de Battle of the Year (Duitsland) en Juste Debout (grote finale in Frankrijk) bieden alleen een battle, een internationale competitie, showcases maar geen voorstellingen.

Evenementen zoals het Street Dance Kemp (SDK) in Tsjechië hebben weliswaar een indrukwekkend aantal internationale deelnemers, maar bieden vrijwel uitsluitend workshops aan. Het succes dankt het SDK - als ook het Urban Dance Camp - aan de zomeragenda, de internationale urban dans route die dansstudenten en andere amateurdansers in de zomervakantie volgen.

Summer Dance Forever combineert de verschillende functies zoals die door bovenstaande internationale evenementen worden aangeboden. En dat mag op de aangeboden schaal en met het hoge artistiek niveau uniek genoemd worden. Wereldwijd biedt geen enkel ander urban dans evenement of festival een combinatie met zoveel verschillende workshops, een nieuwe en eigen interpretatie van battlen op het allerhoogste niveau en internationaal hoogwaardige urban dansvoorstellingen.

Publiek

Met de exponentiele aandacht voor het festival groeit ook het aantal toeschouwers. Summer Dance Forever is het snelst groeiende urban dance evenement ter wereld. De eerste pilot editie in 2011 kende 2.562 toeschouwers. Twee jaar later, werden in de zomer van 2013 ruim 6.000 toeschouwers bereikt (5700 verwacht). De aanvankelijke prognose van 7.500 bezoekers in 2015 is naar boven bijgesteld naar 10.000, uiteindelijk worden 10.455 bezoekers, waarvan slechts 100 voor het enige gratis programma van het festival; het seminar in de Melkweg. De prognoses laten een stijgende lijn zien van 12.500 bezoekers in 2016 tot ruim 20.000 Bezoekers in 2020.

Summer Dance Forever is een internationaal festival en kent een groot deel buitenlandse toeschouwers en deelnemers. Maar ook de binnenlandse markt groeit gestaag. Daar ligt tevens de grootste potentie.

De grootste publieksgroep bestaat uit nieuw, jong en cultureel divers publiek tussen de veertien en de dertig jaar, veelal van niet-westerse en cultureel zeer diverse afkomst. Gezien de grote culturele diversiteit van ons programma en publiek is de code culturele diversiteit zowel een fundamenteel uitgangspunt als een alledaagse realiteit waarmee wij vanaf het eerste begin werken.

Voor het festival worden grofweg op hoofdlijnen drie publieksprofielen onderscheiden:

- Het grootste deel van de toeschouwers bestaat uit dansliefhebbers. Het merendeel is zelf als danser actief, anderen zijn passieve liefhebbers. Gemiddelde leeftijd tussen veertien en dertig jaar.
- Dan is er ook een grote groep liefhebbers van nieuwe grootstedelijke cultuur, anders gezegd hiphop en urban cultuur, waarvan dans een belangrijk onderdeel vormt.

Ook hier is het bereik divers: van 'oudere' liefhebbers tot jonge scholieren. Gemiddelde leeftijd tussen de veertien en dertig jaar.

- De derde groep kan samengevat worden als algemeen publiek. Zo wil Summer Dance Forever een programma zijn voor de hele familie (aangemoedigd door het succes van televisie-competities), maar ook theater publiek bereiken door een onconventioneel programma in traditionele theatersetting te programmeren. Voorts wordt publiek geprikkeld dat geïnteresseerd is in nieuwe culturele ontwikkelingen en nieuwe programma's wil ontdekken. De leeftijdscategorie is in deze groep breder, van 8 tot 65 jaar.

Voor alle doelgroepen geldt dat zij niet geheel bekend zullen of hoeven te zijn met het aanbod. Het festival sluit aan op de affiniteiten van de doelgroepen en presenteert een brede waaier met tal van vernieuwende elementen.

Publiek en deelnemers uit Nederland en van ver daarbuiten reageren uiterst positief op het stadsfestival. Het artistieke niveau van de verschillende programmaonderdelen overtrof vaak de verwachtingen en is een grote stimulans voor dansers van eigen bodem. Ook op de serie hoogwaardige voorstellingen en showcases die tijdens het festival ten tonele is gevoerd is zeer positief gereageerd. De mix aan programma, publiek en de context van waaruit dit urban dansfestival georganiseerd wordt, dragen in positieve zin bij aan de ontwikkeling van urban dans in Nederland. Niet op de laatste plaats doet de wijze waarop het festival is opgezet recht aan de sterke sociale samenhang die kenmerkend is aan de urban dans of hiphop cultuur. Het draagt in grote mate bij aan het gevoel dat dit een festival voor en door dansers is, ongeacht de verschillende individuele niveaus en zorgt voor kostbaar gemeengoed waarin iedereen eigenaar is en iedereen op zijn of haar manier bijdraagt aan het grotere geheel.

De band met ons publiek is om die reden groot. Het festival is trouw aan haar achterban door herkenbare taal, beeld en formats te hanteren. Door het monitoren van bijvoorbeeld social media en alle vragen die het festival ontvangt weten wij wat er speelt en leren wij ons publiek beter kennen. De interactie is mede door inzet van social media kanalen groot. Daarbij faciliteert Summer Dance Forever zoveel mogelijk de wensen van het publiek voor wat betreft bijvoorbeeld ticketing, programma informatie, formele uitnodigingen in verband met visumaanvragen en informatie over betaalbare accommodatie.

Tegen de achtergrond dat het programma wordt aangeboden aan jongeren die vanuit hun achtergrond niet gewend zijn om veel geld te betalen voor een programma, wordt het prijspeil bescheiden gehouden om het festival laagdrempelig te houden. De waardering voor het festival is onder bezoekers zeer hoog te noemen. Dat heeft ons doen besluiten de prijzen vanaf 2014 iets te verhogen. Summer Dance Forever biedt haar bezoekers veel voor een scherpe prijs²⁸. Deze scherpe prijzen zijn tevens in het leven gehouden met het oog op de relatieve hoge verblijfskosten die in Amsterdam gelden. Om de pijn op dit vlak enigszins te verzachten is sinds 2011 een samenwerking gestart met StayOkay Vondelpark dat Summer Dance Forever bezoekers in de voorverkoop sterk gereduceerde kamers biedt.

²⁸ Het prijspeil wordt streng gemonitord; waar mogelijk volgen verhogingen.

Het monitoren van ons publiek ligt aan de wortel van de strategieën voor de toekomst, ter verbetering van het festival en ten gunsten van het verdienmodel. Summer Dance Forever is eigenaar van de data van haar bezoekers, door zelf de gehele verkoop via Ticketmaster te organiseren. Wij monitoren structureel aan de hand van de gegevens van kaartkopers uit het ticketingstysteem van Ticketmaster voor wat betreft land van herkomst, gekochte kaarten, frequentie etc. Daarnaast worden statistieken van onze website, nieuwsbrieven, sociale media e.d. geanalyseerd. Tevens wordt veel informatie gehaald uit de comments die via sociale media vergaard worden, vragen die via Facebook en de e-mail binnen komen, alsmede persoonlijk observaties en informatie uit informele netwerken doorlopend geanalyseerd en geïnterpreteerd.

Marketing Communicatie

De marketing communicatie inspanningen beslaan een groot deel van de werkzaamheden van de organisatie. Daarbij wordt niet alleen gebruik gemaakt van de eigen middelen en omvangrijke kanalen die in de loop van de jaren zijn opgebouwd maar ook van alle kanalen en middelen van de partners waarmee structureel samengewerkt wordt. Zo spelen DeLaMar Theater, Meervaart, Melkweg en Paradiso een grote rol in de marketingmix, vooral bij het aantrekken van publiek dat niet zelf actief is als danser, en wordt op dit vlak een vergaande samenwerking gezocht met Julidans en Stadsschouwburg Amsterdam.

De gezamenlijke promotie of joint promotion is substantieel en vindt plaats door de inzet van de marketingcommunicatie kanalen van samenwerkende partners en bevriende dansprogramma's. Zo wordt publiek bereikt via de kanalen van bijvoorbeeld Dansmakers, Julidans, Melkweg, Spin Off, Don't Hit Mama, Lucia Marthas Dansacademie, Theaterschool Amsterdam om enkele partners te noemen. Het netwerk van Forever maakt het mogelijk ook via sleutelfiguren in de danswereld die zich als intermediair of ambassadeur opwerpen en ook via tal van dansscholen Summer Dance Forever direct onder de aandacht te brengen.

De eigen website www.summerdanceforever.com wordt ingezet om de doelgroep te informeren over het programma en alle praktische informatie rondom het festival en de andere evenementen die Summer Dance Forever organiseert. Tevens zal de website het startpunt vormen voor het streamen van battles en pay per view masterclasses en workshops.

Social media kanalen [Facebook](#), [Youtube](#), [Instagram](#), [Flickr](#) en [Twitter](#) worden ingezet voor het informeren en enthousiasmeren van de doelgroep, het verder binden van de doelgroep aan Summer Dance Forever en de nabeleving van de evenementen. Facebook events worden aangemaakt voor het versterken van de promotie op evenementniveau. Facebook advertenties worden ingezet om het bereik en de conversie te vergroten. Ook worden er ambassadeurs ingezet om het social media-bereik te vergroten; jongeren die enthousiast zijn over Summer Dance Forever en in ruil voor promotiewerk een voordeelregeling ontvangen. Om artiesten te enthousiasmeren mee te promoten en hun individuele achterban te bereiken, wordt er voor elke individuele artiest speciaal artwork gemaakt.

Vooral tijdens evenementen wordt regelmatig crosscommunicatie tussen de verschillende social media-kanalen ingezet, om zo de interactie tussen de verschillende kanalen te vergroten. Voor nabeleving van evenementen worden Youtube en Facebook ingezet voor videocontent, en

Facebook, Instagram en Flickr voor fotocontent – ook hier wordt veel gebruik gemaakt van crosscommunicatie. Video content van Summer Dance Forever, vooralsnog vooral de verslaglegging van battles en *recaps* van de theatervoorstellingen, op Youtube en Vimeo is een belangrijke pijler geworden in de marketingmix, met in nog geen half jaar tijd bijna 11.000 abonnees en ruim 2,5 miljoen weergaven. Vanaf 2016 bouwt Summer Dance Forever haar video content strategie verder uit door unieke videocontent te gaan produceren, zoals behind-the-scenes, ask a dancer (zoals ask a curator in de beeldende kunstwereld), interviews met dansers over hun *trademark move*, etc.).

Summer Dance Forever werkt als sinds het begin samen met ontwerpburo Machine, die een heel eigen - en in de urban dansscene onconventionele - identiteit hebben ontwikkeld. Voor het festival laat Summer Dance Forever posters en flyers maken die in een uitgekende buiten- en binnencampagne verspreid worden en voor de gewenste zichtbaarheid zorgen. In Nederland worden posters en flyers gericht naar alle belangrijke dansscholen en dansacademies verspreid en wordt er samengewerkt met een verspreider die in alle belangrijke steden in Nederland de juiste urban plekken onder de knoppen heeft. Vanwege de zomer wordt de printcampagne tweemaal uitgevoerd; de eerste keer in juni als vooraankondiging en de tweede keer eind juli/begin augustus. Het print materiaal wordt ook internationaal verspreid. Ten eerste doordat internationale bezoekers van de wintereditie printmateriaal meenemen naar huis. Ten tweede door medewerkers, ambassadeurs en vrijwilligers van Summer Dance Forever die bij internationale festivals, competities en evenementen, aanwezig zijn. Zoals bijvoorbeeld bij Juste Debout (Parijs), Breakin' Convention (Londen), The Week (Italie), etc.

Inkomstenmix

Summer Dance Forever stelt alles in het werk om tot een goede mix van partners en sponsors te komen die mede investeren in een festival dat alle ingrediënten in zich draagt om binnen korte tijd uit te groeien tot het meest toonaangevende internationale urban dans festival in de wereld. Het festival is de laatste jaren ondersteund door: Amsterdams Fonds voor de Kunst, Fonds 21, VSB Fonds, Fonds Podiumkunsten, Prins Bernhard Cultuurfonds Landelijk, Gemeente Amsterdam Stadsdeel Centrum. Paradiso maakte met directe en indirecte gelden een essentiële bijdrage aan de eerste vijf edities en blijft een substantiële partner. Het geheel aan partners zegt iets over het bewezen draagvlak voor Summer Dance Forever en de maatschappelijke en culturele relevantie van het programma; een belangrijke indicator voor wat betreft de bestendigheid van het festival. Het brede spectrum aan partners is tevens onderdeel van de ambitie om een zo breed mogelijke inkomstenmix te creëren; maatschappelijk partners, budget neutrale of naar verhouding lucratieve programmaonderdelen, een online verdienstrategie en een overall sterke opbouw van het merk Summer Dance Forever.

De kwaliteit van het festival en het gevoerde marketing en prijsbeleid zorgen voor groeiende recettes. De eigen inkomstennorm is hoog en bedraagt 84% in 2013. Sinds 2014 schommelt het percentage tussen de 88 en 89%. In de voorgestelde begroting bedraagt de eigen inkomsten quote 61% in 2017, groeiend naar 64% in 2020, door een groter aandeel financiering van de lokale en rijksoverheid en een kleiner aandeel uit private fondsen.

Summer Dance Forever is zeer succesvol gebleken in het aantrekken van private en lokale overheidsfondsen. Met betrekking tot fondsen van de rijksoverheid is de realiteit een andere. In

2014 is bij het Fonds Podiumkunsten een aanvraag in de regeling bestaande festivals gehonoreerd met een zeer bescheiden bedrag. De overige aanvragen bij het Fonds Podiumkunsten en Fonds Cultuurparticipatie belandden in het algemeen onder de zaaglijn, of niet gehonoreerd. Dit werd ondervangen door programma te schrappen en door zo goedkoop mogelijk toch een hoogwaardig festival te produceren²⁹. Daarbij werd het risico op onvoldoende dekking in verband met mogelijke afwijzingen vanuit de rijksoverheid, ondervangen door de inkomstenmix zo breed mogelijk te maken.

Hoe groot de steun vanuit particuliere fondsen ook is voor Summer Dance Festival, deze aanvraag wordt tevens ingegeven door het gegeven dat private fondsen op termijn geen structurele financiers kunnen zijn van de kernactiviteiten van het festival. Dit voorstel maakt het met meerjarige ondersteuning vanuit lokale en rijksoverheid mogelijk op substantiële schaal kwalitatief urban dansprogramma te programmeren en internationaal verder te groeien als de meest toonaangevende en belangrijkste speler op dit gebied.

Sponsoring

Mede als gevolg van de economische omstandigheden is de animo onder bedrijven om nieuwe evenementen te sponsoren de laatste jaren aanzienlijk geslonken. Daarnaast is een veel gehoord misverstand dat sponsors in de rij staan om via sponsoring een jong hip publiek te bereiken. Ondanks het succes en de onstuimige groei leert de ervaring dat bij festivals van deze omvang, sponsors vooral in natura bijdragen in de vorm van een hip artikel, ofwel een dergelijk evenement zelf organiseren, zoals bijvoorbeeld [Redbull BC One](#), om de volledige controle over de positionering van het eigen merk te kunnen waarborgen. Daarbij zijn de tijden waarin luchtvaartmaatschappijen gratis of sterk gereduceerde vliegtickets ter beschikking stelden al lang vervlogen.

Op het gebied van sponsoring is Summer Dance Forever vanaf de eerste editie constant in gesprek met verschillende partijen³⁰. Het blijkt voor een festival van ons formaat echter geen sinecure om merken aan ons te verbinden die in dit stadium bereid zijn om het festival financieel te ondersteunen. De realiteit op dit continent leert dat het aantrekken van een internationale sponsor beperkingen kent. De Europese interne markt mag dan nog zo groot zijn, in onze jacht op sponsorgeld hebben wij in het huidige stadium vooral te maken met nationale hoofdkantoren die met betrekking tot hun eigen gelimiteerde doelstellingen niet buiten de eigen landsgrenzen mogen kijken³¹. Uit de vele gesprekken die wij voeren blijkt overduidelijk dat sponsoring een zeer lange adem vergt. Alhoewel onze inspanningen onverminderd blijven op dit vlak, verwachten wij op korte termijn geen substantiële sponsorovereenkomst te sluiten. Met de Rabobank zijn gedurende twee jaar gesprekken gevoerd om tot een sponsordeal te komen. Dit heeft geresulteerd in een jaarlijkse bijdrage voor langere tijd. Summer Dance Forever is niet blind voor instrumenten als crowdfunding, het instellen van vrienden van Summer Dance Forever e.d., maar het getuigt ons inziens van grote naïviteit om te denken dat dit een serum is

²⁹ Waarbij direct betrokken initiatiefnemers, artiesten en medewerkers eufemistisch gezegd, veel met zichzelf in het festival geïnvesteerd hebben.

³⁰ Tijdens de tweede editie werd een ervaren sponsorwerver aangetrokken, echter zonder resultaat.

³¹ De realiteit van bijvoorbeeld de Amerikaanse markt is een andere, zo blijkt uit gesprekken met potentiële investeerders die van overzee het festival bezoeken. Daar is de interne markt daadwerkelijk groter, waardoor sponsordeals financieel meer behelzen dan bv. logovermelding in ruil voor bijvoorbeeld de nieuw te lanceren koptelefoon.

voor de gehele culturele sector, of dat het culturele publiek een grote homogene is groep die ontvankelijk is voor dezelfde strategieën. Met de kennis van ons publiek zoeken wij naar alternatieve oplossingen om de inkomstenmix zo breed mogelijk op te zetten.

Gezien haar internationale reputatie ziet Summer Dance Forever kansen om in de nabije toekomst in Europees verband samen met Europese partners een Europese aanvraag te doen met het doel de samenwerking en onderlinge uitwisseling zowel artistiek inhoudelijk als commercieel te intensiveren en onder anderen tot een overkoepelende World League te komen. Plannen die mede zijn ingegeven door het idee om de internationale slagkracht en in het kielzog, de mogelijkheden voor sponsoring door multinationals te vergroten.

Onbetaalbaar

Niet zichtbaar in de begroting en dus ook niet opgenomen als eigen bijdrage is de aanzienlijke som die Summer Dance Forever uitspaart door de goodwill die artiesten aan de dag leggen om aan het festival te kunnen bijdragen³². De som is echter gewichtig genoeg om hier nader toe te lichten. De ontvangen korting op het theater programma van 2014 bedraagt 43.500,- euro, die bij de workshops 18.150 euro; een gezamenlijk bedrag van 61.650 euro. Dat vraagt om een nadere toelichting: Zo bedraagt de korting op het theaterstuk van Wrecking Orchestra 7.500,- euro (5.000,- in plaats van 12.500), mede omdat zij Summer Dance Forever als poort naar de rest van de wereld zien. In het geval van Les Twins is duidelijk dat de reputatie van het festival doorslaggevend is en dat geld geen rol van betekenis meer speelt. Als enige twee mannelijke dansers in de tournee van Beyonce - boekingskosten 1 tot 2,5 miljoen euro per optreden - is het honorarium van Les Twins 30.000 euro per avond. Zij gaven zelf aan graag aan het festival te willen deelnemen ook tegen het honorarium van 2500,- euro (ipv. de daarna voorgestelde 12.000 euro).

Met betrekking tot de masterclass/workshop docenten geldt een transparant beleid waarin iedereen, ongeacht wisselende marktwaarden, hetzelfde ontvangt; 250,- per sessie (prijspeil 2015). Dat betekent veelal een korting van 50% of meer, zo is het gebruikelijke workshop tarief van Danielle Polanco 850 euro per workshop, dat van bboy BC One wereldkampioenen als Neguin en Menno zelfs 1000,- euro of meer. Met betrekking tot het jureren van de battles wordt eveneens een transparant beleid gevoerd waarin iedereen, ongeacht wisselende marktwaarden, hetzelfde ontvangt. Ook hier betekent dit al snel een korting van 50% op het gangbare tarief.

In 2015 bedraagt de korting op het theaterprogramma ruim 29.000,- euro, die bij de workshops en masterclasses 12.500 euro, bij het jureren een kleine 12.000 euro; een gezamenlijk korting van ruim 53.000 euro.

Exploitatie

Ten aanzien van de bijgevoegd exploitatiebegroting kan het volgende opgemerkt worden: Baten; bij 6E is de bijdrage van co-producent Paradiso opgenomen. Lasten; Post 4B bevat reis/verblijf

³² Binnen de informele hiphop cultuur is de korting administratief moeilijk vast te leggen; zowel korting geven als het vastleggen in een creditfactuur blijkt teveel van het goede. Niet verwonderlijk binnen een cultuur waarin ongeacht de hoogte van het bedrag de uitbetaling altijd nog aan het einde van de avond in grote stapels cash plaatsvindt.

per diems artiesten, transport decor, inhuur techniek, decor enz. Post 4E zijn de kosten van de accountantsverklaring. Post 5A bevat de kosten voor ontwerpers, filmcrew, fotograaf, websitebouwer, publiciteitsmedewerkers, programmeurs, producent, technisch personeel, zaalpersoneel enz. Post 5C overige programmering is de uitkoop van masterclass en workshop docenten.

Organisatie

Summer Dance Forever is een kleine, flexibele organisatie en met een bezetting van 1,55 fte, in 2016. De kern van de organisatie wordt gevormd door de drie initiatiefnemers van Summer Dance Forever: John Agesilas, Luc Deleau en Kees Heus. Het drietal vormt de artistieke leiding van Summer Dance Forever en programmeert in overeenstemming met veel kennis en ervaring. De zakelijke leiding en productie liggen in handen van Luc Deleau.

De organisatie heeft geen eigen kantoor en werkt niet met vaste dienstverbanden maar met zelfstandigen. Zo blijft Summer Dance Forever *mean and lean*. Bedrijfsvoering en organisatiestructuur blijven door de kleinschaligheid van de organisatie en het op maat inkopen gericht op het optimaal inzetten van de middelen voor de artiesten en producties. Hiermee komt het geld op de juiste plek terecht, bij de artiesten en worden grote risico's door middel van investeringen in de bedrijfsvoering vermeden. De ondersteunende rol van Paradiso komt de slagkracht, effectiviteit en duurzaamheid van de organisatie zeer ten goede.

Paradiso verzorgt de administratie, deelt kennis en netwerk en biedt sinds de eerste editie een beschermde omgeving waarin Summer Dance Forever zich heeft kunnen ontplooiën. Naast een faciliterende rol, vervult Paradiso eveneens een coachende rol; zowel inhoudelijk als in de bedrijfsvoering. Dat betekent dat Paradiso in voorkomende gevallen liquiditeitsvraagstukken oplost en borg staat voor de continuïteit van de bedrijfsvoeringen van de stichting mocht dat nodig zijn.

Summer Dance Forever heeft met Paradiso een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze DVO regelt welke diensten de stichtingen van Paradiso afnemen, wat de kwaliteit van die diensten is, de tariefstelling van de diensten en in de regel ook de hoogte van de programmabijdrage die Paradiso uitkeert ten behoeve van de inhoudelijke activiteiten van de stichting. In het geval van Summer Dance Forever levert dit een aanzienlijk bijdrage in de kosten van een programmeur, publiciteits- en productiemedewerker als ook een substantiële bijdrage in de kosten voor nieuw programma. Programma dat met gebruik van de aanwezige infrastructuur in veel gevallen, geregistreerd en wereldwijd live gestreamd zal worden.

Stichting

Summer Dance Forever wordt georganiseerd vanuit Stichting Kindred. De activiteiten van Stichting Kindred hebben zich sinds dit decennium, om het festival goed uit te bouwen, vrijwel uitsluitend beperkt tot Summer Dance Forever. Om die reden omvat deze aanvraag, uitsluitend het ondernemingsplan van Summer Dance Forever. De andere sluimerende activiteiten van de stichting worden omwille van de transparantie om die reden op zeer korte termijn ondergebracht in een andere aparte stichting; daarvoor is de inhoud en de aard van Summer Dance Forever (dans) en de andere activiteiten (muziek) inmiddels te verschillend.

Bestuur

De drie leden van het bestuur, Suzy Blok, Nita Liem en Marjo van Schaik, zitten in hun eerste termijn. Zij beraden zich op een gefaseerd rooster van aftreden, waarbij de nieuwe richting van de stichting leidend is bij het zoeken naar de juiste personen en waarin het bestuur een mix nastreeft van man en vrouw, jong en ervaren en divers in afkomst. De bestuurders van Stichting Kindred nemen de aanbevelingen uit de Code Cultural Governance en de Code Culturele Diversiteit ter harte, passend bij de schaal en doelstelling van de organisatie en conform de statuten. De stichting staat een transparante structuur voor. De inrichtingseisen van de Code Cultural Governance zijn leidend bij de inrichting en wijzigingen op bestuurlijk vlak.

Culturele Diversiteit

Met betrekking tot de Code Culturele Diversiteit voeren wij dit gezien de aard, inhoud en publiek van ons programma zeer hoog in het vaandel. De uitgangspunten vormen voor ons een belangrijke motor om ons hard te maken voor urban dans in het Nederlandse podiumkunstlandschap.